

Handhavingskader Noodverordening Coronavirus

Inleiding

Het kabinet heeft maatregelen genomen in de aanpak van het coronavirus. Dit heeft geleid tot een aantal aanwijzingen en maatregelen. Er is op 29 april 2020 een nieuwe noodverordening door de voorzitter van de veiligheidsregio vastgesteld en bekend gemaakt. Voor u ligt een toelichting, het normenkader en de praktische vertaling voor eventueel handhavend optreden.

De verwachting is dat het overgrote deel van de ondernemers, organisatoren en inwoners zich hieraan zal houden. Een kleine minderheid onttrekt zich mogelijk aan deze maatregelen. In de noodverordening van de voorzitter van de veiligheidsregio zijn de verboden op schrift gesteld.

Noodverordening

Inhoud noodverordening:

Niet in acht nemen veilige afstand (artikel 2.2)

1. Het is verboden zich in de publieke ruimte in een groep van drie of meer personen op te houden zonder tot de dichtstbijzijnde persoon in die groep en andere personen een afstand te houden van ten minste 1,5 meter.
2. Dit verbod is niet van toepassing op:
  - a. personen die een gezamenlijke huishouding vormen;
  - b. kinderen tot en met 12 jaar die:
    - i. samen spelen onder toezicht van een of meer ouders of voogden die daarbij onderling een afstand van 1,5 meter in acht nemen;
    - ii. door sportverenigingen of professionals georganiseerd buiten sporten of bewegen.

Dit artikel bevat een verbod op een al dan niet toevallige groepsvorming in de publieke ruimte waarbij men **niet** de afstand van 1,5 meter hanteert. Onder de publieke ruimte wordt de openbare ruimte verstaan, de voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, alsmede zich daar bevindende vaartuigen en voertuigen, met uitzondering van de zich daarin bevindende woongedeelten (zie artikel 1.2)

De definitie van *publieke ruimte* is nu direct overgenomen van de model-noodverordening van het Veiligheidsberaad. Campings vormen geen deel van de publieke ruimte, het zijn immers privéterreinen. Op campings dient de beheerder zelf maatregelen te treffen opdat bezoekers zich aan de RIVM richtlijnen (zoals 1.5. meter afstand) houden. Doet de beheerder dat niet, dan kan de voorzitter van de VGGM de camping sluiten (artikel 2.5).

Kinderen tot en met 12 jaar die onder begeleiding buiten spelen of georganiseerd buiten sporten of bewegen, hoeven zich onderling niet aan de anderhalve meter te houden. Bij georganiseerd sporten en bewegen gaat het om professionals (zoals sportleraren, buurtcoaches en cultuurcoaches) die zorgdragen voor de organisatie en de begeleiding bij het sporten en bewegen. Georganiseerd sporten en bewegen in de

openbare ruimte (zoals in parken of op pleinen) niet zijnde sportterreinen en sportvelden is mogelijk mits er geen beperkingen gelden (bijvoorbeeld gesloten verklaring). Er dient altijd afstemming met de desbetreffende gemeente plaats te vinden.

Ook personen die een gezamenlijke huishouding vormen mogen minder afstand tot elkaar houden. Van het laatste is sprake wanneer het een echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel en ouders, grootouders en kinderen betreft die volgens de basisregistratie personen op hetzelfde adres woonachtig zijn.

Samenkomsten

1. Het is tot 1 september 2020 verboden om evenementen te laten plaatsvinden of ontstaan, dan wel aan evenementen deel te nemen

Onder evenementen wordt verstaan: *elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak.*

Hieronder vallen onder meer herdenkingsplechtigheden, braderieën, optochten niet zijnde manifestaties in de zin van de Wet openbare manifestaties, feesten, muziekvoorstellingen, wedstrijden, straatfeesten, barbecues en vechtsportwedstrijden. Hierop worden een aantal uitzonderingen gemaakt: jaarmarkten of gewone marktdagen zoals bedoeld in de Gemeentewet, betogingen, samenkomsten en vergaderingen als bedoeld in de Wet openbare manifestaties.

2. Het is verboden om samenkomsten te laten plaatsvinden, te (laten) organiseren of te laten ontstaan, dan wel aan dergelijke samenkomsten deel te nemen.

Onder samenkomsten wordt verstaan: *openbare samenkomsten en gemakkelikheden als bedoeld in artikel 174 van de Gemeentewet, samenkomsten in voor het publiek openstaande gebouwen en daarbij behorende erven, alsmede in vaartuigen, en samenkomsten buiten de publieke ruimte, met dien verstande dat het ontvangen van bezoek in de eigen woning in de huiselijke sfeer hier niet onder valt.*

Bij samenkomsten gaat het om *activiteiten* met een in beginsel *georganiseerd* karakter die *samen* worden verricht / uitgevoerd. Hierbij valt te denken aan activiteiten als een bootcamp, yogalessen en samen muziek maken. In deze gevallen is het evident dat het een samenkomst betreft.

In onze regio is nadrukkelijk bepaald dat het ontvangen van bezoek in de eigen woning in de huiselijke sfeer hier niet onder valt. Er kan wel worden opgetreden tegen bijvoorbeeld 'coronafeestjes' in studentenhuisen of andere woningen; een (groter) feest kan namelijk niet worden gezien als 'bezoek in de huiselijke sfeer'. Bij het (mogelijk) optreden tegen een 'coronafeestje' in een woning moet altijd de politie worden betrokken. De politie zoekt vervolgens direct contact met de voorzitter van de VGGM.

Het is en blijft maatwerk per geval. Het is niet de bedoeling om bij niet evidente samenkomsten - daar waar niet direct duidelijk is dat het *georganiseerd* is op *samen* een *activiteit* verrichten- over te gaan op bekeuren (denk bv. bij een niet-evidente samenkomst aan een groepje mensen die rustig bij elkaar zitten in het park, met inachtneming van de 1.5 meter onderlinge afstand). VGGM heeft ervoor gekozen om met een menselijke maat de omstandigheden te wegen.

Daar waar overduidelijk is dat het een (georganiseerde) samenkomst betreft is er een grove schending van de noodverordening waartegen opgetreden moet worden, zowel tegen de organisator

als de deelnemers die willens en wetens aanwezig zijn. Denk aan een 'coronafeestje' in een woning, of een pokerbijeenkomst in een magazijn bij een bedrijf.

Uitzonderingen op het verbod van samenkomsten:

In alle gevallen is vereist dat de aanwezigen te allen tijde ten minste 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon:

- a. wettelijk verplichte samenkomsten, zoals vergaderingen van gemeenteraden, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn;
- b. samenkomsten die noodzakelijk zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties, mits daarbij niet meer dan honderd personen aanwezig zijn en maatregelen zijn getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen;
- c. uitvaarten en huwelijksvoltrekkingen, mits daarbij niet meer dan dertig personen aanwezig zijn;
- d. samenkomsten waarbij het recht zijn godsdienst of levensovertuiging vrij te belijden als bedoeld in artikel 6 van de Grondwet wordt uitgeoefend, mits daarbij niet meer dan dertig personen aanwezig zijn;
- e. samenkomsten ten behoeve van toegestane activiteiten in het onderwijs (artikel 2.7, tweede lid NV) en toegestane activiteiten in de kinderopvang (artikel 2.8, tweede lid NV);
- f. door sportverenigingen of professionals georganiseerd en begeleid buiten sporten en bewegen van personen tot en met 18 jaar, met uitzondering van wedstrijden in competitieverband en oefenwedstrijden met een andere sportclub;
- g. markten als bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder g, van de Gemeentewet, mits de beperkende maatregelen met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen alle in de voorziening aanwezige personen - en het op adequate wijze zichtbaar duidelijk maken van die maatregelen - zijn geregeld.

De uitzondering voor uitvaarten ziet niet op asverstrooiing. Een fundamenteel verschil is dat een uitvaartplechtigheid krachtens de Wet op de lijkbezorging in beginsel uiterlijk op de zesde werkdag na overlijden moet plaatsvinden. De asverstrooiing kan ook op een later moment plaatsvinden. Een ontheffing voor een erehaag kan worden aangevraagd bij de voorzitter van de Veiligheidsregio.

Nieuw zijn de activiteiten die te maken hebben met activiteiten in onderwijs en kinderopvang. Hier komen we later op terug.

Door sportverenigingen of professionals mogen personen tot 18 jaar georganiseerd en begeleid **buiten** sporten en bewegen. Hierbij moeten personen van 13 tot en met 18 jaar ook tot elkaar een afstand van anderhalve meter houden. Personen tot 12 jaar niet, dat volgt uit de uitzondering op het verbod tot samenkomsten. Bij georganiseerd sporten en bewegen gaat het om professionals (zoals sportleraren, buurtcoaches en cultuurcoaches) die zorgdragen voor de organisatie en de begeleiding bij het sporten en bewegen. Kleedkamers en kantines bij (buiten)sport accommodaties blijven dicht. Advies is om thuis naar de toilet te gaan, maar toilet en handenwasgelegenheden mogen geopend blijven, mits deze regelmatig worden schoongemaakt.

Voor sporten en bewegen in de openbare ruimte (zoals in parken of op pleinen), niet zijnde sportterreinen en sportvelden, kunnen per gemeente of locatie andere beperkingen gelden. Wedstrijden in competitieverband en oefenwedstrijden met een andere sportclub zijn niet toegestaan.

Niet nieuw, maar nu explicieter geregeld is dat markten in de veiligheidsregio doorgang mogen vinden, mits zij aan de voorwaarden voldoen. Indien blijkt dat dit voor een markt geen haalbare kaart is, dient deze te worden verboden. Tot een dergelijk verbod dient door de Voorzitter van de Veiligheidsregio te worden besloten (artikel 2.5 noodverordening).

Het is verboden om een van de volgende inrichtingen geopend te houden:

- a. eet- en drinkgelegenheden, tenzij uitsluitend sprake is van verkoop, aflevering of verstrekking van eten en/of drinken voor gebruik anders dan ter plaatse, mits de exploitant maatregelen heeft getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen en de duur van hun verblijf in de inrichting zoveel mogelijk wordt beperkt (afhaalfunctie);
Ook eet- en drinkgelegenheden van (woon-)winkels, shoppingcenters, grote supermarkten en andere winkels moeten sluiten. Inrichtingen waar niet langer ter plaatse eten of drinken wordt verkocht en genuttigd, maar waar alleen eten of drinken wordt verkocht om elders te worden genuttigd, kunnen openblijven. Dat geldt ook voor afhaallocaties zonder zitgelegenheid, zoals snackbars. Bij de afhaalfunctie dient de duur van het verblijf zoveel mogelijk beperkt te worden. Onder eet- en drinkgelegenheden worden verder niet begrepen inrichtingen waar ter plaatse eten of drinken wordt verkocht en genuttigd, met uitzondering van inrichtingen in bedrijven, instellingen en andere organisaties die niet voor het publiek toegankelijk zijn (bedrijfskantines en bedrijfs catering) en inrichtingen in hotels ten behoeve van de hotelgasten;
- b. sport- en fitnessgelegenheden, dit verbod is niet van toepassing op inrichtingen waar buiten sporten of bewegen van personen tot en met 18 jaar mogelijk wordt gemaakt en instellingen voor topsport. Deze laatste moeten genoemd zijn op www.nocnsf.nl/topsportaccommodaties en www.knvb.nl/trainingsaccommodaties. Kleedkamers en kantines bij (buiten)sport accommodaties blijven dicht;
- c. sauna's;
Onder sauna's mede begrepen andere vormen van wellness zoals een Turks stoombad, hammam, beauty farms, thermale baden, badhuizen en spa's. Een deel van deze vormen van saunarecreatie valt bovendien onder zwembaden. Ook vergelijkbare wellness-voorzieningen bij hotels of andere recreatieve voorzieningen vallen onder het verbod.
- d. seksinrichtingen;
Hieronder vallen ook seksbioscopen en de tippelzone in Arnhem. Escort valt hier niet onder omdat er geen sprake is van een inrichting;
- e. coffeeshops, tenzij uitsluitend sprake is van verkoop, aflevering of verstrekking van softdrugs voor gebruik anders dan ter plaatse, mits de exploitant maatregelen heeft getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen en de duur van hun verblijf in de inrichting zoveel mogelijk wordt beperkt (afhaalfunctie).
- f. inrichtingen waar speelautomaten als bedoeld in de Wet op de kansspelen kunnen worden gespeeld;

- g. inrichtingen waar op de uiterlijke verzorging gerichte contactberoepen worden uitgeoefend, tenzij uitsluitend sprake is van verkoop, aflevering of verstrekking van producten voor gebruik anders dan ter plaatse, mits de exploitant maatregelen heeft getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen te garanderen en de duur van hun verblijf in de inrichting zoveel mogelijk wordt beperkt.

Verbod uitoefenen contactberoepen

Het is verboden om contactberoepen uit te oefenen. Hierbij wordt onder een contactberoep verstaan de beroepen waarbij het niet mogelijk is ten minste 1,5 meter afstand te houden tot de klant of patiënt. Het verbod ziet onder andere, maar niet uitsluitend, op masseurs, kappers, nagelstylisten, escortservices en rijinstructeurs (met uitzondering van motorrijles, afspraak RBT 01-05-2020).

Uitzondering hierop zijn zorgverleners die hun beroep uitoefenen, mits voor deze uitoefening een individuele medische indicatie bestaat en daarbij door de zorgverlener alle in verband met COVID-19 benodigde hygiënevereisten in acht worden genomen. Een bezoek aan de fysiotherapeut op doktersvoorschrift is derhalve nog wel mogelijk. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd houdt toezicht op de uitvoering van (para)medische beroepen. Het is niet de bedoeling om dit toezicht over te hevelen naar de voorzitters van de veiligheidsregio's. Om deze reden vermeldt het artikel niet langer dat de zorgverlener verplicht is bepaalde hygiënevereisten in acht te nemen. In geval van twijfel of er sprake is van een zorgverlener en/of dat de hygiënevereisten in acht worden genomen is het van belang rapport op te maken voor de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd. Deze kan gestuurd worden naar meldpunt@igj.nl, zodat zij het kunnen onderzoeken.

Verboden gebieden en locaties

Het is verboden zich te bevinden in door de voorzitter aangewezen gebieden en locaties.

Uitzonderingen hierop zijn:

- a. Bewoners van woningen die zijn gelegen in het gebied of de locatie;
- b. Personen die in het gebied of de locatie noodzakelijke werkzaamheden verrichten;
Hieronder kan onder meer worden verstaan de noodzakelijke werkzaamheden aan woningen en werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor de levering van water, gas en elektriciteit
- c. Aangewezen categorieën van gevallen door de voorzitter.

De voorzitter wijst deze gebieden apart aan, waardoor de gebieden dus kunnen verschillen per gemeente.

Inmiddels is een aantal gebieden aangewezen, deze besluiten kunnen je onder meer vinden op

www.VGGM.nl.

Sanitaire voorzieningen

Het is verboden sanitaire voorzieningen in de vorm van gemeenschappelijke toilet-, was- en douchevoorzieningen bij recreatieparken, vakantieparken, kampeerterreinen, kleinschalige kampeerveldjes, parken, natuurgebieden, jachthavens en stranden geopend te houden.

Deze voorzieningen moeten door de beheerder zijn afgesloten.

Omdat binnen de Veiligheidsregio VGGM de dreiging bestaat dat zowel op of bij de locaties van vakantieparken, campings, kampeerterreinen en kleinschalige kampeerveldjes (bijv. het zogenoemde 'kamperen bij de boer') als op of bij parken, natuurgebieden en stranden de gemeenschappelijke toilet-, was- en douchvoorzieningen niet of niet in voldoende mate de beperkende maatregel met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen daar aanwezige personen in acht wordt genomen, zijn die gemeenschappelijke toilet-, was- en douchevoorzieningen met deze noodverordening via het tweede lid aangewezen als verboden locaties.

Naar aanleiding van het overleg van het Regionaal Beleidsteam van de VGGM op 10 april 2020 is besloten dat iedere individuele kampeer-/logeervoorziening zelfvoorzienend dient te zijn.

Wanneer een kampeervoorziening niet zelfvoorzienend is door een eigen toilet met een eigen was- en/of douchevoorziening is het niet geoorloofd om alsnog gebruik te maken van de locaties van vakantieparken, campings, kampeerterreinen, kleinschalige kampeerveldjes (bijvoorbeeld het zogenoemde 'kamperen bij de boer'), parken, natuurgebieden, stranden en jachthavens. In de praktijk is gebruik van toilettemmers, zogenoemde potti's en losstaande chemische toiletjes toegestaan terwijl er géén was- en/of douchegelegenheid is. Dit brengt ongewenste onhygiënische situaties met zich mee. Het is dus verboden om enkel en alleen met een toiletvoorziening zonder was- en/of douchevoorziening te kamperen. Hierdoor is het kamperen met een tent - m.u.v. zogenaamde 'glamping-tenten' of vouwwagen niet mogelijk en kan er wel met caravan of camper worden gekampeerd. Het afstorten van het chemisch toilet (zogenaamde cassette) van caravan of camper bevindt zich veelal aan de buitenkant van een gemeenschappelijke toilet-, was- en/of douchevoorziening en kan dus gewoon doorgang vinden. Indien het afstorten van de cassette zich aan de binnenkant van een gemeenschappelijke toilet-, was- en/of douchevoorziening bevindt dan dient de terreineigenaar er zorg voor te dragen dat alleen voor de afstort de gemeenschappelijke toilet-, was- en/of douchevoorziening wordt geopend, gereinigd en direct weer wordt afgesloten na het afstorten. Ook moet er op worden toegezien dat de gemeenschappelijke toilet-, was- en/of douchevoorziening niet door anderen

dan de betrokkene bij het afstorten betreden wordt. Tot slot zijn losse waterkranen aan te merken als watervulpunten en geen watertappunten voor drinkwater, dus deze losse waterkranen kunnen gewoon opengesteld blijven voor gebruik, mits de 1,5 m afstand tot elkaar in acht wordt genomen.

Beëindiging voorziening openbaar vervoer

De voorzitter kan voorzieningen voor openbaar vervoer beëindigen of beperken, indien deze voorzieningen niet of niet in voldoende mate voldoen aan de eis van verwezenlijking van de beperkende maatregelen met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen alle in de voorziening aanwezige personen, of aan het op adequate wijze zichtbaar duidelijk maken daarvan.

De voorzitter doet dit in overleg met de vervoerder. Indien dergelijke situatie worden geconstateerd moet hier proces verbaal van worden opgemaakt en moet dit gemeld worden bij het GKC. Deze leidt deze melding door aan de voorzitter.

Verboden openstelling onderwijsinstellingen

Het is verboden om onderwijsactiviteiten te verrichten in onderwijsinstellingen, tenzij sprake is van:

- a. de organisatie van onderwijs op afstand, waarbij studenten en leerlingen via een (digitaal) medium onderwijs krijgen in de thuissituatie;
- b. de (nood)opvang van kinderen van ouders die werken in cruciale beroepen of voor vitale processen, zoals beschreven op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen>;
- c. de organisatie van toetsing en examens, mits zorgvuldige maatregelen zijn getroffen om het risico van besmetting te beperken; of
- d. kleinschalig georganiseerde begeleiding van leerlingen voor wie vanwege bijzondere problematiek of moeilijke thuissituatie maatwerk nodig is.

Het ministerie heeft apart geregeld wat er in de scholen (nog) mag gebeuren. Uitzonderingen kunnen o.a. zijn de voorbereiding op en de uitvoering van (praktijk-)examens en het faciliteren van studenten (MBO), die thuis geen gebruik kunnen maken van afstandsleren en dus een beroep willen doen op leer- en ICT-faciliteiten van de school. Deze uitzonderingen zijn mogelijk aan verandering onderhevig.

Met ingang van 11 mei 2020 wijzigt het verbod van de openstelling van bepaalde scholen. Het verbod is dan niet langer van toepassing op:

- a. scholen voor speciaal onderwijs, voor speciaal basisonderwijs, locaties voor basisonderwijs verbonden aan asielzoekerscentra en locaties voor basisonderwijs uitsluitend voor nieuwkomers;
- b. scholen voor basisonderwijs waarbij leerlingen voor ten minste de helft van de reguliere onderwijstijd naar school kunnen gaan;
- c. de organisatie van onderwijs op afstand, waarbij studenten en leerlingen via een (digitaal) medium onderwijs krijgen in de thuissituatie;
- d. de opvang van kinderen van ouders die werken in cruciale beroepen of voor vitale processen;
- e. de organisatie van toetsing en examens mits zorgvuldige maatregelen zijn getroffen om het risico van besmetting te beperken;

- f. kleinschalig georganiseerde opvang of begeleiding van leerlingen voor wie vanwege bijzondere problematiek of moeilijke thuissituatie maatwerk nodig is; en
- g. scholen bij een open of gesloten residentiële instelling.

Verder geldt het verbod niet voor onderwijsinstellingen die meewerken aan openstelling ten behoeve van opvang of begeleiding van kinderen met ouders die werken in cruciale beroepen of voor vitale processen en kleinschalig georganiseerde opvang of begeleiding van leerlingen voor wie vanwege bijzondere problematiek of moeilijke thuissituatie maatwerk nodig is.

Toezicht op het correcte gebruik van de protocollen en de andere afspraken vindt plaats door signalen over mogelijk ongewenste situaties door te geven aan de Inspectie van het onderwijs. De inspectie treedt in contact met de desbetreffende school of onderwijsinstelling of bezoekt zo nodig de school/instelling. Indien problemen worden geconstateerd die kunnen leiden tot overtreding van onderwijsregelgeving of tot kwaliteitsproblemen kan de inspectie binnen het reguliere instrumentarium optreden. Indien er aanhoudend meer leerlingen of studenten aanwezig zijn dan verantwoord is of maatregelen in het licht van de beperking van de risico's van besmetting in het protocol aanhoudend overtreden worden kan de Inspectie van het onderwijs de bevindingen overdragen aan de voorzitter van de desbetreffende veiligheidsregio, die dan de noodzakelijke maatregelen kan treffen.

In geval van twijfel of er sprake is of een school zich aan de regels houdt, is het van belang om contact op te nemen met de Onderwijsinspectie via telefoonnummer 088 - 669 6060. Indien mogelijke overtredingen zijn geconstateerd en er een melding is gedaan bij de Onderwijsinspectie dan wordt er een rapport opgesteld door de toezichthouder.

Verboden openstelling kinderopvang

Het is verboden om opvang te bieden in verblijven voor kinderopvang, tenzij sprake is van de (nood)opvang van kinderen van ouders die werken in cruciale beroepen of voor vitale processen, zoals beschreven op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen>. Tevens is het niet verboden voor de opvang van kinderen van 0 tot 4 jaar voor wie vanwege bijzondere problematiek of moeilijke thuissituatie maatwerk nodig is.

Vanaf ingang van 11 mei 2020 is ook de opvang van kinderen van 0 tot 4 jaar in verblijven voor kinderopvang en voor opvang van kinderen van 0 tot 12 jaar bij een gastouder toegestaan. En ook de opvang van kinderen van 4 tot en met 12 jaar in verblijven voor kinderopvang, die op dezelfde dag ook naar school mogen (BSO) mag dan weer.

Toezicht op de kinderopvang geschiedt door de gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD).

Verboden toegang zorginstellingen en woonvormen ouderenzorg

Het is verboden om zonder toestemming **van de beheerder** aanwezig te zijn in:

- a. een instelling die zorg als bedoeld in artikel 3.1.1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet langdurige zorg verleent aan personen die daarop recht hebben vanwege een somatische of psychogeriatrische aandoening of beperking;
- b. een woonsituatie waarin minimaal drie bewoners verblijven vanwege een somatische of psychogeriatrische aandoening of beperking en zorg ontvangen als bedoeld in artikel 3.1.1 van de Wet langdurige zorg.

Dit artikel ziet op de toegang tot verpleeghuizen en kleinschalige woonvormen in de ouderenzorg. De nieuwe formulering van het artikel maakt duidelijk dat het niet aan de voorzitters van de veiligheidsregio's is om op te treden tegen verpleeghuizen en woonvormen, maar uitsluitend tegen bezoekers die zonder toestemming van de beheerder (bestuur, directie of andere persoon die bevoegd is om namens het verpleeghuis of de woonvorm te handelen) in een verpleeghuis of woonvorm aanwezig zijn.

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd ziet toe op de gang van zaken in verpleeghuizen en woonvormen. Eventuele signalen kunnen op basis van een rapport van bevindingen gemeld worden bij meldpunt@igj.nl.

De voorzitter (dus: politie en handhaving in zijn naam) moet wel optreden indien verpleeghuizen of kleinschalige woonvormen, ondanks nadrukkelijke inspanningen van hun kant, problemen ervaren met het weigeren van bezoekers of derden die de locatie proberen binnen te komen.

Uitzonderingen

De verboden zoals hierboven genoemd in deze verordening zijn niet van toepassing op:

- a. de betrokken hulpdiensten en toezichthouders;
- b. activiteiten die noodzakelijk zijn voor de voortgang van vitale processen zoals beschreven op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-over-coronavirus-en-kinderopvang/cruciale-beroepen>;
- c. door de voorzitter te bepalen (categorieën van) gevallen, de voorzitter kan hieraan voorschriften en beperkingen verbinden. Het is verboden om in strijd met dergelijke voorschriften en beperkingen te handelen.

Inherent aan de bevoegdheid om noodverordeningen vast te stellen is de bevoegdheid om daarvan af te wijken in concrete gevallen. De voorzitter kan derhalve in alle situaties waarin hij dat noodzakelijk acht, afwijken van de bepalingen in deze verordening.

Uitgangspunten

Voor de concrete handhaving van de noodverordening gelden de volgende uitgangspunten:

- De bestrijding van COVID-19 vereist vergaande maatregelen;
- Alle bevelen op grond van deze bevoegdheden moeten worden gegeven door **de voorzitter van de veiligheidsregio** indien deze worden genomen in het kader van de bestrijding van COVID-19 (artikel 39 Wet Veiligheidsregio's);
- Een overtreding van de noodverordening is een strafbaar feit (artikel 443 wetboek van Strafrecht). De officier van justitie gaat in beginsel over de opsporing en handhaving van strafbare feiten;
- De handhaving is in beginsel reactief. Handhaving start enkel nadat er signalen vooraf zijn of melding is gedaan van een overtreding of als sprake is van een heterdaadconstatering door politie, aangewezen toezichthouders of boa's van de regiogemeente;
- Operationalisering van de handhaving van de noodverordening is een gezamenlijke opdracht van de veiligheidsregio;
- Bij beperkte capaciteit ligt de prioriteit bij ernstige gezondheidsrisico's en/of overtreding;
- De handhaving richt zich op de eigenaar/exploitant/organisator en in beginsel niet op personeel en/of de gasten of deelnemers. Tenzij blijkt dat zij willens en wetens deelnemen aan of betrokken zijn bij de activiteit. Bijv. tientallen personen die aanwezig zijn op een feest met een DJ, eten en drinken. Evident is dat hier sprake is van een georganiseerde samenkomst, waarbij alle aanwezigen het voor lief nemen dat zij de coronaregels en -richtlijnen (kunnen) schenden. De handhaving richt zich op personen wanneer men in de publieke ruimte met 3 of meer personen is en niet de veilige afstand houdt. Let wel; een ieder is verplicht om mee te werken aan het uitoefenen van toezicht en verplicht de aanwijzingen op te volgen;
- De handhaving is gefaseerd en in eerste instantie niet gericht op aanhouding, maar op het beëindigen van de overtreding;
- Iedere aangewezen toezichthouder kan een aanwijzing geven t.b.v. de handhaving van de noodverordening. De bevoegdheid om een dergelijke aanwijzing te geven, is vastgelegd in art. 4.1 van deze noodverordening. Het niet opvolgen van een dergelijke aanwijzing, mits gegeven door een aangewezen toezichthouder, is strafbaar. Het geeft de toezichthouders de mogelijkheid om bijvoorbeeld te vorderen: "u moet nu uw café sluiten", of tegen een groepje in een park "neem allemaal een grotere onderlinge afstand in acht, minstens 1.5 meter".
- Handhaving "achter de voordeur" wanneer er sprake is van het ontvangen van bezoek in de eigen woning in de huiselijke sfeer is op grond van Grondwettelijke rechten niet mogelijk. Het wordt anders als er een (groter) feest in een woning wordt gehouden, dat niet kan worden gekarakteriseerd als 'bezoek in de huiselijke sfeer', en waarbij de deelnemers zich kennelijk niet wensen te houden aan de geldende regels en RIVM richtlijnen (zoals het onderling - kunnen - houden van 1.5 meter afstand). Handhaving 'achter de voordeur van een woning' is voorbehouden aan de politie. De politie neemt direct contact op met de voorzitter van de VGGM.

VGGM verzorgt Ambulancezorg, Brandweer, GGD en GHOR voor de gemeenten van Gelderland-Midden

- Conform het aanwijzingsbesluit van de voorzitter van de veiligheidsregio zijn de aangewezen toezichthouders bevoegd om te handhaven tot en met het moment waarop zij de aanwijzing geven. De eventueel noodzakelijke vervolghandhaving binnen het strafrechtelijk kader ligt bij de daarvoor aangewezen boa's en de politie.

Stappenplan Veilige afstand (artikel 2.2)

1. De overtreder wordt aangesproken op zijn verantwoordelijkheid en ontvangt een mondelinge waarschuwing. Zie ook kopje 'Waarschuwing of boete bij Veilige afstand'.
Alle aanwijzingen ter uitvoering van deze noodverordening gegeven door een bij of krachtens artikel 4 van de onderhavige verordening aangewezen toezichthouder dienen onmiddellijk te worden opgevolgd.

Het niet-opvolgen van een dergelijke aanwijzing van een aangewezen toezichthouder o.g.v. de noodverordening is strafbaar; het betreft het niet-opvolgen van een ambtelijk gegeven bevel en kan worden bestraft met een geldboete van de tweede categorie (art. 443 Wetboek van Strafrecht). Een bekeuring wordt weggeschreven onder feitcode D526.

2. Is de overtreding dan nog niet beëindigd, dan wordt proces-verbaal opgemaakt op grond van artikel 443 van het Wetboek van Strafrecht met een geldboete van de tweede categorie. Het proces verbaal wordt ingezonden naar het CJIB.
3. Indien hierdoor de overtreding niet wordt gestopt, wordt er gevorderd op basis van de Noodverordening.
4. Indien hier niet aan voldaan **wordt, kan de verdachte worden aangehouden ter zake artikel 443 Wetboek van Strafrecht.**

Stappenplan sluiting inrichtingen

Bij signalen vooraf:

1. Als er aanwijzingen zijn dat een (vermoedelijk toekomstig) overtreder zich niet aan een verbodsbepaling uit de noodverordening zal houden, dan wordt deze aangesproken op zijn verantwoordelijkheid.
2. Indien de overtreder aangeeft zich niet aan de verbodsbepaling te zullen houden, dan wordt dit vastgelegd in een proces-verbaal van een opsporingsambtenaar of toezichthouder.
3. Pas daarna volgt eventueel een noodbevel, of een last onder dwangsom, met specifieke geboden.

Overtreding ter plekke geconstateerd:

1. In de afgelopen weken is voldoende gecommuniceerd dat inrichtingen, genoemd in artikel 2.3 gesloten moeten zijn. Indien blijkt dat de inrichtingen alsnog geopend zijn kan direct een boete worden opgelegd, tenzij er sprake is van (zeer) bijzondere omstandigheden. Een boete kan direct opgelegd worden indien een café geopend is met publiek en bijvoorbeeld een pokertafel. Indien er

sprake is van een bijzondere omstandigheid kan worden besloten om af te zien van een boete door bijvoorbeeld te volstaan met een waarschuwing.

Een proces-verbaal wordt opgemaakt op grond van artikel 443 van het Wetboek van Strafrecht met een geldboete van de tweede categorie. Het proces verbaal wordt ingezonden naar het arrondissementsparket.

Aanwijzingen ter uitvoering van deze noodverordening gegeven door een bij of krachtens artikel 4 van de onderhavige verordening aangewezen toezichthouder dienen onmiddellijk te worden opgevolgd.

3. Wordt de overtreding nog steeds niet beëindigd dan kan een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang worden opgelegd door de voorzitter van de Veiligheidsregio. Indien deze situatie zich voordoet dan legt de burgemeester contact met de voorzitter.

Is er sprake van een spoedeisende situatie, dan kan worden overgegaan tot feitelijke beëindiging door de politie (artikel 172 lid 2 Gemeentewet jo. artikel 39 Wet veiligheidsregio's).

Indien deze situatie zich voordoet dan legt de burgemeester contact met de voorzitter.

4. Bij herhaalde overtreding volgt eventueel een noodbevel (artikel 175 Gemeentewet jo. 39 Wet veiligheidsregio's) met concrete geboden.
5. Een kopie van het proces verbaal vanaf stap 2 wordt opgestuurd naar de voorzitter van de veiligheidsregio (burgemeester@arnhem.nl).
Besluiten worden opgesteld door de lokale AOV'er die deze via het GKC en de operationeel leider voorlegt aan de Voorzitter.
Bij sluiting wordt een Proces verbaal opgemaakt door de politie

'Waarschuwing of boete bij Veilige afstand'

In dit handnavingskader is opgenomen dat bij een overtreding van artikel 2.2 in eerste instantie een mondelinge waarschuwing wordt afgegeven. Alle aanwijzingen ter uitvoering van deze noodverordening gegeven door een bij of krachtens artikel 4 van de onderhavige verordening aangewezen toezichthouder dienen ONMIDDELLIJK te worden opgevolgd. Het niet-opvolgen is strafbaar.

Bovenstaande betekent dat de boete direct kan volgen wanneer burgers een aanwijzing - u staat de dichtbij elkaar, meer afstand - niet opvolgen. Hier hoeft geen schriftelijke waarschuwing of een hercontrole aan vooraf te gaan. Wel is van belang dat in het proces verbaal van de boete de mondelinge aanwijzing is verwerkt.

Dan zijn er situaties waaruit blijkt dat of personen die op basis van hun gedrag willens en wetens de noodverordening overtreden, denk aan:

- drie of meer personen die bij aanlopen van de politie en de toezichthouders bij elkaar gaan staan of net een stapje opzij doen, beginnen te lachen, etc;

- die vervelende hangjongeren die daar gisteren ook al zaten;
  - personen reeds bekend bij politie en toezichthouder als notoire overtreiders van regels;
- Deze personen zijn of al reeds gewaarschuwd in de afgelopen paar weken of ze weten heel goed dat ze de regels overtreden en dagen uit. Dit zijn de gevallen die direct beboet kunnen worden. Ook hierbij is van belang dat voorstaande bevindingen in het proces verbaal worden verwerkt.

De waarschuwing blijft in de handhavingsstrategie staan op basis van de volgende argumenten:

- Minderjarigen (tot 18 jaar) moeten altijd eerst een waarschuwing krijgen;
- Eerst waarschuwen past in de gedachte dat er met de mogelijkheden die de Noodverordening biedt, prudent en met de menselijke maat moet worden omgegaan;
- Er zijn personen die niet willens en wetens de noodverordening overtreden, maar zich in een situatie begeven dat zij spontaan anderen tegenkwamen en net wat te dichtbij elkaar staan. Een aanwijzing leidt in veel gevallen tot het gewenste gedrag;
- Maatregelen - ook die in het kader van de noodverordeningen - moeten voldoen aan het evenredigheidsbeginsel/proportionaliteit;
- De optie om te waarschuwen kan in de toekomst, als de maatregelen langzaamaan worden afgebouwd, nog van nut zijn.

Let op: handhaving blijft maatwerk. Bij spoedeisende situaties neemt u contact op met de AOV-er van uw eigen gemeente. Bij algemene vragen Bij vragen kunt u contact opnemen met het Gemeentelijk Knooppunt Corona GKC@vggm.nl 088 - 355 61 39.

Aanwijzing gebieden en locaties

In de noodverordening heeft de voorzitter van de VGGM bevoegdheden gekregen om in noodzakelijke gevallen een gebied of locatie gesloten te verklaren. Wanneer hij dat doet is het voor een ieder verboden zich daar te bevinden. Dat gaat verder dan het verbod op groepsvorming; in dit geval mag niemand zich meer in het gebied bevinden. Uitzonderingen hierop zijn:

1. bewoners van woningen die zijn gelegen in het gebied of de locatie,
2. personen die in het gebied of de locatie noodzakelijke werkzaamheden verrichten, en
3. eventueel door de voorzitter aangewezen uitzonderingen.

Een gebied kan ook een specifieke locatie zijn, zoals een winkel of markt. Indien winkels of markten zich niet of niet in voldoende mate houden aan de verwezenlijking van de beperkende maatregelen met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen alle in de voorziening aanwezige personen, of aan het op adequate wijze zichtbaar duidelijk maken daarvan.

Ook vakantieparken, campings, parken, natuurgebieden en stranden kunnen worden aangewezen indien op deze locaties niet of niet in voldoende mate de beperkende maatregel met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen daar aanwezige personen in acht wordt genomen of het niet in acht nemen daarvan dreigt. De voorzitter kan ook een gebied of locatie aanwijzen indien hij dat noodzakelijk acht om de zorgcontinuïteit in de regio te garanderen.

Indien zich een situatie voordoet waarbij een locatie of gebied als gesloten moet worden aangewezen dan legt de burgemeester contact met de voorzitter.

Mocht hierop een sluitingsbesluit volgen dan wordt het besluit schriftelijk opgesteld door de lokale AOV'er met de aanwezige onderbouwing en via het GKC en de operationeel leider ter ondertekening voorgelegd aan de voorzitter van de veiligheidsregio. Bij sluiting wordt een Proces verbaal opgemaakt door de politie.

Het aanwijzen kan bij spoed ook mondeling geschieden (via een bevel). In dit geval legt de burgemeester contact met de Voorzitter. De datum en tijdstip van het akkoord wordt genoteerd. In de media wordt het besluit gecommuniceerd. Op de eerst volgende werkdag wordt het besluit op papier gezet en formeel gepubliceerd.

Andere maatregelen:

Inmiddels zijn de maatregelen van het kabinet inzake scholen en kinderopvang en inzake verpleeghuizen en kleinschalige woonvormen in de ouderenzorg in de noodverordening opgenomen. Over het algemeen zullen instellingen en bezoekers van die instellingen zich houden aan deze regels. Mocht dit niet het geval zijn kan er worden opgetreden op basis van de noodverordening.

In verpleeghuizen en woonvormen voor ouderenzorg geldt nu (aanwijzing van de minister) dat het verboden is daar aanwezig te zijn zonder toestemming van de beheerder. Politie en boa's ondersteunen deze instellingen bij het optreden tegen derden die - ondanks inspanningen van de instelling - deze locaties toch betreden.

Let op: handhaving blijft maatwerk

De burgemeesters kunnen te allen tijde contact leggen met de voorzitter. Eventueel kan afgestemd worden met het GKC via 088- 3556139

Communicatie

De veiligheidsregio en de gemeente communiceert actief over de noodverordening. Ook worden via deze weg de doelgroepen geïnformeerd over het bestuurlijk optreden, de medische noodzaak hiervan en de gevolgen van het overtreeden.